

კედეპისა

კედეპისა პარასკევი... ბელის-მოწერა... დროების უსანი...

დროება

ბაგოდის უმჯელ-დეი მრუბათის ბარდა

უსანი განხილვისა

დროების უსანი... დროების უსანი... დროების უსანი...

მთხის თხვის ხელის-მოწერა.

ბარველის სექტემბრიდან ამ 1882 წლის დაბეჭდვამდინ „დროება“

ღირს გავსავნით 4 (ოთხი) მანეთი

ხელის-მოწერა მიიღება: თუილისში—გადავინის პრესბუქტზე, თ. ივ. გ. ბრასის სასაღებში, კლუბს ქვემოთ. ქუთაისში—ჭიდაძეების წიგნის მაღაზიაში. ქაღაჯს გარეშე მცხრეკრებთათვის ადრესი: Тифлисъ, редакция „Дროება“.

ტელეგრაფი

კომპროზორი, 1 ენკენისთვეს „მძაბრებლის მლაშე“ გვანობებს, რომ...

ალექსანდრია, 1 ენკენისთვეს უაღრესეი იერიშით მივიდა თელეგრაფებრ-ზედ დიდის 4 1/2 საათი; ქაღაჯი აიღეს, დაიბარუნეს 40 წარბაზანი და მრავალი ტყვი; ეგვიპტეს ჯარი განფანტულია, მიბრბს. 2000 ეგვიპტელია მოკლული, ინგლისელები 200 და ბევრი აჭივრები.

კომპროზორი, 1 ენკ. ტირაჟში გაძის-უღ 2-ე შინაგან სესხის მომგებან ბიდეუების შემდეგ №18 სვდათ მოკვება.

Table with 3 columns: №18 სვრისა, №18 ბიდეუებისა, მოკვება. Rows include numbers like 18132, 3917, 12575, etc.

„გოლასი“ გვანობებს, რომ გუბერნატორებს მიიღეს ტირაჟიანა ბიდეუების მინისტრისა, რომ...

„გოგოე გრემია“ იწერება, რომ შინ ღუნ. ხერნაევი წავიდა თავის ბიდეუების ავანგასი.

„რუსის ინგალიდის“ სიტყვით ნიკორაძის ლუბერატორი დაინიშნა ბეგრატორების დირექტორად და არბრეღის გუბერნატორი ბარანოვი ბეგრატორის გუბერნატორად.

სამბოლი 1 ენკენისთვეს, ჟენსი-ბიდეუებით გავსავნილია გაბარას რუს-ანატორიის სამხედვრები.

ბრებრებისა ფელტონი, 3 სექტემბ.

ბალია

საღაც გინდ ვიყო ბამბაში, ვიყოფც მქონდეს ნებსა, რუსთველია... ნუ დაატყვევებთ შრომისსა, ნუ ჩსომთ გაღიაშია; დებრთმა შესსხ მას იფრებრი, ჭფრინაუდეს, სტვენდეს ბაღშია... ნუ დაატყვევებთ არწივსა, მთა-კლდეა მისი სამძობლო, მის სანავარდო ცა არის, მის სადგურია ფრინალო... ნუ დაატყვევებთ გულს ტურვას, მისი გული სვდა არის,

გინდ უყვარს, დეე მას წაჭყეს, სსვა მისთვის სიკვდილი არის.

დებრთმა მას მისცა ის გული, მის არსი იმის გულია, იმის სიცოცხლე და შუბა— მსოლოდ ის სიყვარულია.

ნუ დაუტყვევებთ ვაცს აწრსა, თუმც იუოს არა მცნებისა, დეე მადლა თქვას წარმოსთქვას: მაშინ უფავა ნებსა.

დეთის ქმნილს გაღია არ შუქისა, —რად იუოს ტყუებაშია;— ბევრით სჯობია სიკვდილი, სიცოცხლეს გაღიაშია.

გ. თ.—ნი.

Table with 2 columns: numbers (5020, 111, 19826, etc.) and values (31, 23, 9, etc.). A bracket groups the last three rows with the value 1,000.

დღიური

ბუშინას წინ, ოთხშაბათს ღამეს ცენტრალურ სასტუმროში მოიკლო თავი ერთმა ახლოგაზრდა ყმაწვილმა კაცმა, რუსმა—გვარად რედკოვი.

ნაშუალამევის სამს საათზედ მოსულია ეს ყმაწვილი ხსენებულს სასტუმროში ვადაც ქალით და დაუქირავებია ოთახი. დილის ექვს საათზედ გაუსტუმრებია ეს ქალი, გამოსულა სასტუმროს მოსამსახურებთან და უთხოვინია, რომ ეს ბარათი მიმიტანეთ წყლის-საზიდავ (Водовозная) ქუჩაზედ ამა-ღამე შტაბს-კაპიტნის საბლოში. რადგან მოსამსახურებებს არა სცალებათ, ბარათი მუშის ხელით გაუგზავნათ დანიშნულებისამებრ. ბრგანოსულა დიდი ხანი, მოსულა შტაბს-კაპიტანი, უკითხავს ეს ყმაწვილი კაცი მოსამსახურებებს უჩვენებიათ იმის ოთახი. მისწოლიან კარებს, მაგრამ მიწინადამ ჩაკეტილი გამომდგარა. შტაბს-კაპიტანი ეუბნება მოსამსახურ-

ნა ბურიიდა

სხვადასხვა ჭირი წყენსედა მნ ახალია, ძველია, კარგი რამ მუხრავს გვიერდეს— ავი რა სავიწველია! შოთა.

სული სელსა ჭიანს, ორგე—ბინს... ქათ. ანღას.

მეც კი ბეჯითად გულის-ყურს აქცევს ჩვენს გაზეთს, იმას მეტად—ნაკლებად კვებარტი შემეცნება უნდა ჰქონდეს ბურის ეხლანდელ მდგომარეობაზედ.. მას კარვად ეცოდინება თუ ვინ, ანუ რა დაწესებულება არის პიზეზი, რომ ეს მდგომარეობა არის დაავსე პიროვნებათა შემუხებლობით წინააღმდეგ ბოროტ-მოქმედებით, ავაზაკოით; მას წაკითხული ექნება ის თხოვს, რომელიც ამ მაზრის თავად-აზნაურობამ მიართვა მთა-

რებს—მაღე გადეთ, თავის მოკვლა განუზრახავს, ბარათით მაცნობებს, იქნება მიუსწრო ცოცხალსაო. დაუძახნათ პოლიციელისთვის—შეუტეხნათ კარები. საფარძელში ჩაწოლილი, ყელში ტყვია ნაკრავია უნახავთ გაცივებული გვამი ყმაწვილი კაცისა. ხსენებული შტაბს-კაპიტანი სიმამრი ყოფილა ამ კაცისა. მართს თვის წინად გარდაცვლილი ამის ცილი. ნახეს წერილი, რომელშიაც თავის მკვლელი სწერდა: ჩემს სიკვდილს ნურვის დააბრალებთო, მე თითონ მოვიკალი თავიო, და ნურც ისეთ დამამკირებელს თავის კვლას მიაწერო მას, რომელიც არის „სიკოტრიხა“, სილარობისა და სხვა არ მისატე ვებელ მიზენთა შედეგო. მე ვერ გავუძელი ცოლის მწუხარებასა და თავს მიტომ ვიკლავო.—მიცვალებული საავადმყოფოში წაასვენეს.

ჩვენ მივიღეთ დ. სუჯუნ ილამ (სენაის მაზრაშია) წერილი, რომელიშიაც დიდ სამღურავს იწერებიათ რქაურ მასწავლებელზე ბ. მ—ზე. ჩვენ ყოველთვის რიგინ მასწავლებლებზე მიჩვენებიათ სამწუხაროდ ჩაუვარდით ხელში ამ მ—ას ჩვენისავე თხოვნიო, რადგანც ეს რქაური მცხოვრებია. მოსელისათანავე ამან მოახდინა აქ სხვა-და-სხვა რეთორმები. საქმე იმაშია, რომ აქ ჩვენს სობოროში ჩინებული გურულენისაგან ნასწავლი მგალობლები გვეყვანდა, და ამან კი ესენი გარდაძევა და ეკვლესიში რუსული გაღება დაიწყო. ჩვენ, როგორც ქართველები, არა მცოდნენი უცხო ენისა, ვერ შევითვისებთ და ვერც შევჩვენეთ ამ გალობას, მერე იმ ნაირს, რომელიც სრულებით არა გავს გა-

ვარ-მმართველს ამე მდგომარეობაზე, და უთუოდ, იკიონავს—დაკმაყოფილებულ იქმნა მსურვეთის მაზრის მცხოვრებლების სამართლიანი ინტერესები, რომელიც შემოსხენებულს თხოვნით გამოითხოვია, თუ არა? მოკლე, მოჭრილი პასუხის მაგების ნაცვლად ვითხოვ მისგან გულის-ყურის მოპყრობას სმენად, რომ ამის შემდეგ შემეძლოს წარუტლავინო მას დასაბუთებული ჰოა ან კარაა... ადგილობრივს ოფიციალურს გაზეთში დაბეჭდილი იყო მმართველობის შენიშვნა (იხ. „დროება“ № 166), რომ მისი ბრწყინვალეობა მთავარ-მმართველი, ქუთაისის გუბერნიის დარების დროს, „რა დარწმუნდა მსურვეთის მაზრის აწა სასიამოვნო მდგომარეობაში“, საქირად დაინახა ამ ბოროტების მოსასობად და (მაზრაში-

ლობას, არამედ მასწავლებლისაგან მეტი მეცადინეობით რაღაც უღმერთო ჭყვირღვრის წარმოადგენს. ლამის ჩვენს ბავშვებს მეტის ყვირილით ხმასთან ფილტვებიც თან ამოყვით.

„მსახურით აქაურს ბლაღოჩინს მღ. ს. შოიავას, რომ თვეში ერთხელ მაინც გაცვაგონოს ჩვენი ქართული საეკლესიო გლოზა, თორემ ლამის ეკლესიაში სიარულის სასოება დაგვეკარგოს“.

„სიღვე ახალი საჩივარი მომრიგებელ შუასაველზე, სოფლებში მოხელეების ამორჩევის დროს.“

ჩვენ მთავრად ერთი ბევრათუბნელი გლენისაგან წერილი სადაც გვწერს, რომ ჩამდენი ვეცადეთ, რომ ძველი მამასახლისი მ. ლ—ძე აღარ ყოფილიყო, მაგრამ მაინც ვერ მოვახერხეთ, რადგან ბ. პოსტოლნიკს იმისი მხარე ეჭირათ.

მეიკვი სსო, იწერება, ამისთანა დროში ან მუშაობა რად გვაცდენენ, ან უშროლოდ რად გვაყაყაბენ, თუ კი ჩვენგან ამორჩეულ მოხელეს არ დაგვინიშნენო.

მართლაც რომ გასაკვირველია, რითი ვერ შეიტყვეს ბ. შუასაველებმა, რომ თავიანთის მოხელეთა ამორჩევა მხოლოდ გლენთა აქვსთ მინიჭებული და ან რა პირობაში ართმევენ ამ ერთადერთს უფლებას გლენობას თვით უმალთის მთავრობისაგან მიიჭებულს.

„ბაზეთ რუსის ქურთი“ ვკითხულობთ: ჩვენამდის მოაღწია ხმამ, რომ ამ კამად აკეკისაში სდგება საზოგადოება, რომლის მიზანი არის ანატოლიის ბერძენი და სომხები, რომელნიც ბათომში იმყოფებიან, გარდასახლონი საბერძნეთშიო. ადგილის უქონლობის გამო შარსის ოლქში, სადაც ამით უპირებდნენ დასახლებას და საზოგადოდ აკეკისაში თავისუფალ მიწის სიმცირის გამო სხვა უკეთეს საშუალებას ამ კამად ვერასა ვხედავთო.

გვ) „კანონის შერყეული ავტორიტეტისა და ხელმწიფების (ВЛАСТЬ) აღსადგენად“ დაუქვემდებაროს ეს მხარე ადმინისტრაციულ პოლიციურის მხრით ბათომის სამხედრო გუბერნატორს (ახლს განკარგულებამდის), რომელმაც ადგილობრივ უნდა გამაძიოს მასხრის ესხანდელ მდგომარეობის მიხედვით და გამაძიოს ის საშუალებანი, რომლებითაც უნდა დამკვიდრდეს იქ წესიერება და მშვიდობიანობა. ამასთანავე გუბერნატორს ნება ეძლევა: ა) სთხოვოს მთავარ-მმართველს იმ პირების გადასახლება ბუჩინდამ ან და მთელი აკეკისი დამაკ, რომელნიც ცუდს შთაბეჭდილებას ახდენენ მცხოვრებლებზე და აღუვებენ მათს გონებას და ბ) ითხოვოს ზოგიერთთა იმისთანა საქმეების განხილვა სამხედრო სასამართლოსაგან, რომელნიც განსაკუთრებულს შთაბეჭდილებას იქონიებენ ხალხზე... ამის-

ამ ფრიად გონიერულს განკარგულებას არ შეგვიძლიათ არ თანაუგრძნოთ და არ მივესალმოდ ჩვენც ჩვენის მხრით!

ბ. იოსელიანი და რ. რეცოლი აცნობებენ მშობლებს, რომელთაც მიანდეს მათ თავიანთი ყმაწვილების მომზადება, რომ ყველამ, ორს ვარაძრიელ კარგა დაიჭირეს იმ სასწავლებლებში, რომელშიდაც ისინი ემზადებოდნენ, გაჯობრებითი (კონკურსის) ეგზამენები და მიღებულ იქმნენ.

„ღრომის“ კორესპონდენცია

დ. შვირილი, 28 აგვისტოს. მდინარე შვირილის მარცხენა მხარეზე არის გადაჭიმული ერთი დიდი სოფელი ძვალთი. ეს სოფელი ბუნების მოცემულ ყველა ღირსებით არის თითქმის დასაჩუქრებული. სამხრეთით უძვეს მაღალ წვეროვანი მთები, ჩრდილოეთით ჩამოჩხრიალებს მდ. შვირილი და დანარჩენი მხარეებისაკენ უძვეს ძვირფასი ვენახ-მამულები. მთი სიტყვით ეს სოფელი მშვენიერ ჰავოვან ბუნების სიერცეში სკურავს; ამავს რომ მიუხატოთ კიდევ გრილი მთაგორიანი ადგილის მდებარეობა და ცივ-ცივი კლდეგან გადომჩქეფარე წყაროები, მაშინ მთლად დაგვეხატება მთელი ამ სოფლის ბუნების ზიმდიდრე. ამ სოფლის მცხოვრებლობას უმეტესად შეადგენს გლეხობა, რომელთ უმთავრესი ხელობა არის ვენახის მუშაობა. ვენახის ან ვაზის მუშაობა არის აქაური გლენის ყველა ხელობაზე და საშუავერზე უმთავრესი. მას არასოდეს არ მიუღის გული რამეზე გასაკეთებლად, თუ მისი ვენახი მზად შემუშავებული არ ყავდება მისი სევედა და ბოლმა გულზე ქვასავით აწევს და არ ასვენებს დღე და ღამ. პოველ წამს ის აქვს საფიქრელი: „ვინ თუ მამული წამივიდეს გაუკეთებელიო.“

მთი მარცვალი სიმინდი, რომ არ ქონდეს აქაურ გლენს დათესილი, მა-

თანა დიდ ხელმწიფეებით აღჭურვული ღენერალი სმეკალოვი ჩამოვიდა მხურგეთში. მას თან მოჰყვა ღენერალური შტაბის პოლკოვნიკი ლევაშოვი, რომელიც წარმოადგენს უფროს მხრის უფროსსა ბურიაში) და საკუთარი კანცელარის მოხელენი. ჰელასაგან მოსალოდნელი იყო და კიდევ ელოდნენ, რომ პირველი განკარგულება გუბერნატორისა იქნებოდა ეხლანდელი მხრის საპოლიციო გაძგობის გადაყენება სამსახურიდან, უფრო გონიერ და ზნეობიან პირთაგან ააღის გამგეობის შედგენა და მხოლოდ ამის შემდეგ, როცა თავის დანიშნულების ვერ გამამართლებდნენ პოლიციელნი ხელმწიფება-მიხილნი დაჩივბდნენ — შეუდგებოდა ძიებას უწესოების მიხედვით და განსაკუთრებულ მლაშობისას... მით უფრო მოსალოდნელი იყო აქ რიგი დაცვა, რომ თავად აზნაურობის თხოვაშიაც და უფრო

ინც პირველად ვენახს ეცემა და დაიმუშავებს; — რას ამბობ, ძმაო, თუ ამაში არ ჩავსხი კარგა ბლომად ოფლი, შემოდგომაზე ან ბატონს, ან ხელმწიფეს და ან ჩვენ გაუმადლარ მამასახლისს ვინ გააძლებს—ეს არის ჩვენი მტრის და მოყვრის პასუხის მიმცემი.—ხშირად ვაივანებთ ამ ნაირ სიტყვებს აქ. მოხუცი გლენებისგან მეც ბევრჯერ ვამიგონია—ცივი ღენის ქინკილით ჩარაკაკების დროს უთქვამსთ:—ოხ! ღილოცა შენი ძირი ღენიო! შეიღებო, როცა მოკვდე, ცოდვით გიპარებთ, რომ იმ ვენახის ძირში დამმარხოთ, რომელიც ამ შევნიერ ღენის გვაძლევს.“

ამ სოფლის ღენიოები მართლა შესანიშნავია ყველა ახლო მახლო სოფლების ღენიოებში. იხიდავს ხალხს უფრო მისი-მუშაობა, მისთვის რომ ასაჩუქრებს მის შრომას, უხდის ერთ-ორად მის დაღერილს ოფლს და თითქმის მის ცხოვრების მამრუნებელ ღერძა შეადგენს. აქაური ღენიო სულ უზრალოდ, ბუნებითად კეთდება, როგორც საზოგადოდ ყველგან ჩვენში, მაგრამ ფუთი არა ნაკლებ 3 და 4 მანეთისა იყიდება. ამ ნაირად მდიდარია ბუნებით ეს სოფელი და ჩვენდა საუბედუროდ ამ სიმდიდრესთან სხვა ნაკლებობაც მიუცია ბუნებას, რომლის გასწორებაც ისევე ჩვენს კისერზე და მოვალეობაზე არის დამოკიდებული: ეს ვახლავსთ ზამთრობით უგზობა და მგორეც გონებითი ასამაღლებელი იარაღის—სკოლის. უქონლობა. ჰველამ კარგად იცის, რომ უგზობით სოფელი დახშულია ყოველ მხრით, უგზობით არცინ იცის მისი სიმდიდრე ან სიღარიბე, უგზობით არ შეუძლია მას ისარგებლოს მისი ქვეყნის რაიმე ბუნების სიმდიდრით, ერთი სიტყვით გზა არის ქვეყნის ეკონომიურის მხრის ერთი ამამაღლებელი იარაღთაგანი, რომელსაც ალაგ-ალაგ მაინც ძლიერ მოკლებულია ეს სოფელი. მეორეც სკოლა. სკოლა სახსარი ადამიანის ცხოვრების განვითარებაში და გონებით ამალეებაში. აქ განმარტება არ

მთავარ-მმართველის განკარგულებით დამაც ცხადად აღიარებულ იყო ამ გამგეობის უხეირობა, თავის დანიშნულების არა თუ გამართლება, არამედ ბოროტადაც მოხმარება... „მზრავში შერყეულია კანონის და ხელმწიფების (ВЛАСТЬ) ავტორიტეტი“ ნათქვამია მთავარ-მმართველის განკარგულებაში და, რა საკვირველია, ამ შერყეულების მიზეზი მე და შენ კი არ ვიქნებით მკითხველო, არამედ ის დიწესებულება, რომელსაც ებარა ამ კანონისა და ხელმწიფების მოხმარება, მაგრამ სხვა-და-სხვა ადგილ გასაგებ მიზეზთა გამო ვერ მოახერხა, ანუ არ ინება!...

ჯერ-ჯერობით ამავე სამაზრო პოლიციის მოხელენი განისვენებენ თავიანთს ადგილზე. შანაგონი გვაქვს კი, რომ ღენს სმეკალოვის უთქვამს „ვეცდები უფრო პატროსანი მოხელენი მოვიწვიო ეხლანდელთა ნაც-

არის საჭირო, რადგანც მისგან სასარგებლოება ისევე შემოიჭრება, არამელიც არა დამტკიცებას არ მოითხოვს. მე მხოლოდ მსურს დღეს მოველაპარაკო მკითხველს იმაზე, ქონდა თუ არა ამ ნაირად ბუნებისაგან დასაჩუქრებულ სოფელს თავისი საკუთარი სკოლა, და თუ ქონდა, მაალწია რაიმე მიზანს თუ არა? როგორ არა, ვახლდათ, მაგრამ როგორც საზოგადოდ ყველგან, ისე აქაც ყოველი გონიერ და კეთილად დაწყებულ საქმეს, თუ იმ გვარივე გონიერი წინამძღოლი არ ეყოლა, ბევრი ხნის ბორჯი არ ექნება.—სე ვახლდათ აქაც. აქაურს სოფლის კანცელარიასთან გაინსნა სკოლა, შეგროვდნენ პატარა ბიჭები, დაინიშნა მასწავლებელი და დაიწყო სწავლა. ისრეს ყმაწვილებმა სკოლაში ჩამოადნენ თვე და შემდგომ, რაღაც მანქანების ძალით, იკლო რიცხვმა თან და თან და ბოლოს, კრუსს რომ წიწილები შემოშორდება ისე შემოშორდნენ ყველანი და დარჩა მარტო მასწავლებელი ობლოდ და იღებდა ჯ მაგიოს. მამწვილები არ იყენენ, მასწავლებელს ჯამაგირს ტყვილა აძლევდნენ—ადგენენ და დახურეს სკოლა. შიარა რამოდენიმე ხანმა—იგრძნეს ისევე სწავლა-განათლების საჭიროება დაადგინეს განჩინება და მოიწვიეს კიდევ სხვა მასწავლებელი. ამასაც იგივე შედეგწია, როგორც მის მოადგელებს: ჯამაგირს იღებდა და ყმაწვილები კარსად იყენენ. მითხელ მასწავლებელი მიიქცა მხრის უფროსთან და მოახსენა, რომ ჯერ სულ ცოტა მყავდა ბავშვებიო, და რომელიც მყავდა, იმათაც აღარ უშვებენ გლენებს სკოლაშიო, რა მიზეზია არ ვიცო, გზაში უხედებიან სკოლაში მომავალ ბავშვებს და ეუბნებიან: ნუ მიღიხარ სკოლაში ის არაფერს გასწავლისო და სხვანი.

ამაზე მიაქცია ყურადღება ბ. უფროსმა და გამოუცხადა ხალხს მასწავლებლის თხოვნა. ხალხმა ერთ ხმად ელადა... „სულ არარაობას ცალი უღელი ხარი სჯობიაო“, ან და იგიან იყოს უკეთესია, ვიდრე სულ არაო—მეტი არაფერი გვეთქმის რა ამ შემთხვევაში...

უნდა აღვიაროთ, რომ ჩამოსვლისთანავე გუბერნატორმა სმეკალოვმა წმიდის გულით და საკმაო ენერგიით შეუდგა ბოროტ კაცების დევნას და დაიჭირა რამდენიმე მათთაგანი. ჰერჯერობით მხოლოდ ამის მოწმე ვართ მისის მოქმედებისა და ერთის ღონისძიებისა კიდევ, რომელზედაც მოვახსენებთ,*)

*) რედაქციისაგან დამოუკიდებელი მიზეზისა გამო ამ ფელტონის მეორე ნახევარი გვე იბეჭდება.

მთავარი არ გინდა ბატონო უჩიტე-
ლი, არაფერს ასწავლის ტყვილა გა-
ვიტყვიანა აქამდისაც შეიღებო. იყ-
ვით ბებრი არ გინდა უჩიტელი*
და ბაბოლოვებს სკოლის დახურვით.
მთით სიტყვით ეს ბედკრული სკოლა
სამჯერ დაიბადა და სამჯერვე დაბა-
დებისთანავე უნათლოად მოკვდა. მინ-
დის მიზეზი ამ ნაირს სკოლის ტან-
ჯეში? ხალხი თუ მასწავლებელი?
მეც მის აზრით ორთავენი—მაგრამ უმე-
ტესად მასწავლებელი. სასოფლო სკო-
ლა სულ სხვა ფეხზე დგას, სულ სხვა
პირობებში არის გამოკვლეული, ი-
მდრე სხვა ქალაქების მასწავლებ-
ლები. ძალაქებში უმეტეს ნაწილად
ესეთი ხალხი სცხოვრებს, რომელსაც
სკოლა არის მაინც, ესმის სწავლა გა-
ნათლების სარგებლობა და საჭიროე-
ბა, იცის კარგად სკოლის წესები და
მასწავლელ ამისა ყოველთვის ცდილობს,
რომ არაფერი ენება მიუტანოს სკო-
ლას; სოფელში კი თუმც სკოლას
სკოლა არის, როგორც სასარგებლო
რამ საუბრეს, მაგრამ ისე კია არა,
როგორც ერთს რაიმე ფრიად საჭი-
როს და რადგანაც მათ სკოლის არა-
ფერი წესები არ იციან—ყოველს დღე
თითქმის არღვევენ და უშლიან. მის
დანიშნულების წმიდად და შეურყე-
ველად აღსრულებას.

ძალაქებში მასწავლებლებს იმდენი
დამოკიდებულება არ აქვთ არაერთან,
როგორც სოფლის სკოლას. სოფლის
სკოლის და საზოგადოების შორის
არის გაცმული ისეთი ორგანიზული და
ზნობითი ძაფი, რომლის გაწყვეტაც
ძლიერ დიდ ენებას მოუტანს სკოლას.
ამისთანავე განსხვავება არის სოფლის
და ქალაქის მასწავლებლებს შორი-
თაც. სოფლის მასწავლებელმა იქამ-
დის უნდა შეაყუაროს თავისი კარგი
ზნით ქცევით და თავის თანამდებობის
ენერგიით აღსრულებით, როგორც
საზოგადოებას ისე მის ახალგაზრდა
სოფელთ, რომ როგორც იტყვიან
„თელში რომ ჩაუარდეს ხელს
არ ამოისვამენ“. მხოლოდ ერთი
სიყვარული, ზნე და ენერგიულად—
სულით და გულით საქმის ხელის მო-
კიდება მიიზიდავს საზოგადოებას და
მასწავლებლებს მასწავლებელთან და სკო-
ლაში, მაშა სადამე მასწავლებელი
გარდა იმისა, რომ უნდა იყოს სპე-
ციალურად მომზადებული პედაგოგი-
ურს ასპარეზზე—საჭიროა მისთვის სა-
ზოგადოებაში კაცურად მოქცევა,
ცხოვრების შესაბამი მოქმედება და
გარემოში ხალხისათვის ცოდნა. იმან
კარგად უნდა იცოდეს, რომელს სენს
ან ნაკლებად ენება, როდის—რა
წამალი უნდა მისცეს, რომ განაქარ-
წყლოს. შექცეული ამ პირობათა აუ-
სრულებლობაში მოულო ბოლო ზე-
მოხსენებულ სკოლას. შეირიღის ნორ-
მალურ მასწავლებელში იმ საზოგადო-
ებდგან ყველაზე უფრო მეტი თხოვ-
ნა შემოდის ვიდრე სხვებიდგან, საი-
დგანც სიანს, რომ აქვთ სწავლა გა-
ნათლების მიღების სურვილი აღძრუ-
ლი და არ არის კაცი რომ ეს მათი

სურვილი დააკმაყოფილოს. საჭიროა
აქ ერთი იმისთანა მოთავე კაცი, რომ-
მელსაც შეუძლია ჩაგონოს, გამო-
უცხადოს ამ საზოგადოებას სკოლის
სარგებლობა, დაპირდეს კარგს სპე-
ციალურად მომზადებულს მასწავლე-
ბელს, დაანიშნოს შესაფერი ჯამა-
გირი და სკოლა დაიბადება და დად-
გება უფრო მაგარ ფეხზე. ამ აზრზე,
მე ვფიქრობ, არაფერ უარს არ განა-
ცხადებს. აგრეთვე ტაფაში დამწვარი
გახლდათ სვირის სოფლის სკოლაც;
ეს სკოლა რამდენჯერმე გაიხსნა და
ისევ დაიკრთა და ახლა, როგორც
სწორ გზაზე დააყენეს სკოლის საქ-
მე ისე კარგადაც მიდის, რომ რო-
გორც ხალხი სკოლით, ისე სკოლა
ხალხით დიდი კმაყოფილია. ასეთივე
სკოლა იქნება ამ საზოგადოებაშიაც,
რომ ჩამოვინ კაცი ყავდესთ, მაგრამ
სად არის ამ ნაირი კეთილი სული?

თ. კვადლითელი.

წერილი რედაქტორთან.

ბ. რედაქტორო! თქვენის პატივ-
ცემულის „ღროების“ № 161 წიგნი-
კითხე კორრესპონდენცია „თელავე-
ლისა“, რომელიც მეხება მე და მო-
მწერს იმას, რომ ვითომც 1877 წე-
ლის „ღროებაში“ ჩემი ბოროტ-მო-
ქმედებანი ვრცლად არიან აწერილე-
ბი. საუბედუროდ, ბ. თელაველს და-
ვიწყებია; თუ რა პასუხი მიიღო მა-
შინდელმა კორრესპონდენტმა ჩემგან
„ღროების“ ნომრებში. მაშ ესთხოვ
თავი დამდაბლოს და გასამეორებლად
მაშინდელ „ღროების“ ნომრებს მიპ-
მართოს.

თქვენ მომწერთ მე, ბ. თელავე-
ლო, კვალად იმას, რომ მე ვარ ისე-
თი კაცი, რომელსაც უნდა დამეცო
სამღვდელოების შეიღების ინტერე-
სები, რომელმაც უნდა ვადვენო თვა-
ლი სამღვდელოთ შემოწირულს ფულ-
ს; რომ ცუდად არ იყოს ნახმარები,
ვარ ის კაცი, რომელიც მიზეზებისა
გამო სწვისა—და—სწვისა (რისა?) სამ-
ღვდელოებაში თვის კრებაზედ დამით-
ხოვა წევრობის თანამდებობიდან 1878
წელში. თქვენი აღკურვითი მკვერ-
მეტყველი ენა და გამოცდილი ხელი
წერვაში, ბ. თელაველო, ძალიან წრის
გარეთ განლაგეთ გასული.

მე ვადვენებდი და კიდევაც ვადგე-
ნებ თვალს სამღვდელოებიდგან შე-
მოსულს ფულს, ვიცი კიდევ, რაც და-
ხარჯულა და რაში და ისიც ვიცი
ვისზედ რამდენი ვახლავთ დარჩომილი.
მე 1873 წლიდგან ვიდრე 1878 წლამ-
დე ვასრულე თანამდებობა თელაველს
სასულიერო მასწავლებლის სამმართ-
ველოს წევრობისა. სამის წლის
შემდეგ სამღვდელოებას, უმაღლესად
მინიჭებულის უფლებით, სრული ნე-
ბა ჰქონდა ხელმეორედ ამოერჩევა
სასწავლებლის სამმართველოს წევრნი,
რომელთაც ის უფრო სამჯობინარად
დანიხნავედა სამღვდელოებისათვის და
სასწავლებლისათვის. მე დარწმუნებუ-
ლი ვიყავი და ვარ, რომ მთელს ოლ-

ქის სამღვდელოებაში თვით სამღვდე-
ლოება ჩემზედ უკეთესად და სასარ-
გებლოდ დანიხნავედა ვისმეს და კიდევ
დანიხნა. ამ-თ მე მაინც არც ღირე-
ბა ჩამომრთმევი, და არც პატიოს-
ნება დაქარგვია და არც სამღვდე-
ლოების ნდობა მომკლბია. სამღვ-
დელოთ დებუტატებმა თავი ყრი-
ლობაზედ 27-ს იანვარს 1882 წ.
მეორედ აღმოამისჩივეს მმართველო-
ბის წევრად.

თელ. სასულ. სასწ. სამმართ. წევრი
მ. მ. ხელაველი.

რუსეთი

(გაზეთბადა)

ბიევის გენერალ-გუბერნატორს
ღრენტელს შემდეგის სიტყვებით მი-
უმართავს რაბინისათვის და ქალაქის
თვით-მმართველობას ებრაელთ ხმო-
სანათვის.

„თქვენ, ბ. ბ. ებრაელებო, დიდი
მწუხარება გამოიარეთ, თქვენ გაგაუ-
პატიურეს, დაგამხე; მართალია, ეს
მეტად საწყენია თქვენთვის, მაგრამ
თქვენ თითონ, თქვენის მოქმედებით,
აბრაზებთ ხალხს თქვენდა საწინააღ-
მდეგოდ. მინ არის ის დებუტატია
ებრაელთა საზოგადოებისაგან, რომე-
ლიც პეტერბურღში იყო? (ზამოდის
ერთი დებუტატთაგანი). თქვენ ცილის
მწამებთლნი ხართ, მეტებლარები!

თქვენ დასწამეთ, დააბეზლეთ უფრო-
სები და ქალაქის წარმომადგენლნი,
ვითომ ესენი აქეზებდნენ თქვენზედ
ხალხს, და უწესოდ მოქმედებდნენ
ბევრს სხვა შემთხვევებში მს წმიდა
სიტყუა! თქვენ შეგიძლიათ იჩი-
ლოთ, რომ თქვენ არ უყვარხართ და
როგორ შეგიყუაროს თქვენ ვინმემ,
როდესაც თქვენ ფულის მეტი არ
გიყვართ რა? თუ ესე იმოქმედებთ,
ვერაფერს კეთილს ვერ მიადწევთ.

თქვენ, ბ. ბ. ებრაელებო, თვით
დარწმუნებული ხართ, ისე, კარგად
ვერსად ვერ იცხოვრებთ, როგორც
რუსეთში სცხოვრებთ. აი, თქვენი მო-
ერთჯულენი წავიდნენ ამერიკაში
და პალესტინაში, მაგრამ რა გამოვი-
და? ამერიკიდან ისევე აქვთ მორბიან
და პალესტინაში—სიმშლით სწყდ-
ბიან. რუსეთში კი კარგად სცხოვ-
რებთ—თუ მაძლრად ვერა სჭამთ, სი-
მშლით მაინც არ ჰკვდებით. ნახევა-
რი წელი გავიდა, რაც დასცხრა ის
უწესობანი და თქვენ კიდე არ დაგი-
ვიწყნით თქვენი შური.—თქვენ, ბ.
რაბინო, ბრძანდებოდით ჩემთან და
შუამდგომლობით ებრაელთა საზოგა-
დოების მონდობილობით, რომ გან-
გვეთავისუფლებინა სიკვდილით დას-
ჯისაგან ეს პირნი, რომელნიც და-
ტყვევებული იყვნენ გასულ უწესოე-
ბათა დრის. ამ პირთ ებრაით დანა-
შაულობა, მაგრამ არ გეგონოთ, რომ
ეს ებრაელების თხოვნით მოხდა! მე
გიცნობთ, რა ფარისევლები და პირ-
მოთენიცა ხართ თქვენ“.

შინაგან სწამეთა სამინისტროს, ზო-
გიერთ რუსულ გაზეთების სიტყვით,

მსურს მოახდინოს განკარგულება, რა
დანიხნა აუცილებელ საჭიროებად,
რომ ყველა ქალაქებში და ქარაქო-
ალაგებში დააწესოს ნათიცი მეყანთ-
რები (ВЪСОВЩІИ). მს ზომა გამოი-
წვია იმ გარემოებამ, რომ უმეტესი
ნაწილი სოფდაგრებისა სარგებლობ-
და დაბალ ხალხის უმეტრებით და
თუ წორაში თუ ფასში ატყუილებ-
დენ მათ.

დელა-მიწის ზურგზედ არც ერთს
ქვეყანაში არ არის ისე განმრავლებუ-
ლი მწვალებლობა (СЕКТАНТСТВО) რო-
გორც რუსეთშია. მუდამ წლობით,
თვეობითაც სდგება ხოლმე აქ ახალ-
ახალი მწვალებლობა სულ ახალის
წესებით, სარწმუნოებით და რჯულით.
ამ მტრე ხანში შემდგარა კიდევ ერთი
ამ გარი მწვალებლობათაგანი, რო-
მელსაც მოთავედ მიჩნია დელა-კაცი.
მძარი პირობას აძლევს ცალს ყვე-
ლაფერში მისი მონა იყოს და მუდამ
კვირაობით დანიშნულს დღეს მასთან
მოინანიოს თავიანთი ცოდვები. ამ
მოთავე დელა-კაცის გარდაწყვეტილე-
ბა მტკიცე და დაურღვეველად მიჩ-
ნათ და მზედ სარჩევარს აღარსად ძა-
ლა არა აქვს.

რუსეთი

გზავიბის აგზავი

რაც შეიძლო უძალდებოდა მსმა-
ლეთი ინგლისს, რომ ჩემი ჯარები
უთუოდ ალექსანდრიაში უნდა გავი-
ყვანო. ინგლისი კი ჯერ აბუქირზედ
უთითებდა და შემდეგ იზმაილიაზედ.
დღეს, როგორც იქნა, მორიგდნენ,
და მსმალეთის ჯარი პორტ-საიდში
უნდა გავიდეს, მაგრამ არა უმეტეს
საში ათასის მეომარისა, და გავა თუ
არა ეს ჯარი ნაპირას, მაშინვე უნდა
გამოსცეს პროკლამაცია, რომელშიაც
პრაბი-ფაშა აღიარებულ იქნება მო-
ჯანყდ. მსმი განვლენიანი ფაშა გაუგ-
ზენია ქედის წითელი ზღვის ნაპირებ-
ზედ, რომ პრაბის წინააღმდეგ ააღელ-
ვონ მცხოვრებნი.—ინგლისის გაზე-
თების სიტყვებს რომ დავენდოთ,
ზოგი მათგანი გვაუწყებენ, რომ პრა-
ბიმ ინგლისის ბანაკში გაგზენა კაცი
მოსალაპარაკებლად, რომ რეა დლით
მორიგება ჩამოვადლოთ ერთმანეთ შო-
რისაო. ამ ცოტას ხანში რამდენიმე
კარგი სიმარგები დასტოვეს ინგლი-
სელებმა და უკან დაიწიეს. მრთი ამ
სიმარგეთაგანი არის რამლე, რომლის
პირ-და-პირ ეგვიპტელებმა ამართეს
დიდი სიმარგე უზარ-მაზარის კრუპო-
ვის ზარბაზნებით. საზოგადოდ მუდამ
ლამობით ინგლისის ბინაკებში ში-
შა—ყოველს წმში მოყლიან ბედუ-
ინებისა და არაბების „მაკების“ თავ-
დასხმას.—ალექსანდრიის მცხოვრებ-
ლები დიდად შეწუხებული არიან უწ-
ყალობით.—რიცხვი მცხოვრებთა კი
მუდამ დღეობით იმატებს. მეროპილამ
მოსულებით.—მსმალეთის გაზეთებს
ებრძანათ, რომ პრაბის სახელს წო-
დება ფაშა აღარ მიუმატოთო. მს-
მალეთმა და ინგლისმა კიდევ მოი-

ლაპარაკს და შეკრეს პირობა, თუ როგორი ცვლილება მოახდინონ მკვებებს მმართველობაში, რაკ არაბი-ფაშას ღიბონებენ და განდევნიან.

ინგლისის გაზეთები იმასაც მოგვითხრობენ, რომ არაბის ხონტქართან მოლაპარაკება აქვს შემორიგების, და მონების თაობაზე. — შედეგი ოჯახობით აღექვანდრიად იზმაილიეში გარდასახლებულა. — პროკლამაცია, რომელიც არაბს აღიარებს მოჯანყედ, დაეგზავნება ყველა მამალიანთა ხელმწიფეთ. — როგორც სტამბოლიდამ იცნობებინა, ეგვიპტელების მისამეღლებლად 30,000 ტრიპოლის ცხენოსანი ჯარი გამოსულა ამ ცოტას ხანში მსმალეთიდამ. მსმალეთის მმართველობას განზრახვა არა აქვს წინააღმდეგს ამ მოძრაობასაო.

თფილისის სამაშრნალო

ავათმეოფები შიიღებსან დიდის რვა სსათიდამ თარმეტ სსათამდის. **ოთხშაბათს** განაღვიინი და ლისიციევი—შინაგან ავათმეოფობისა; კელდიში სიფიღისტიკური და სირურგიული ავათმეოფობისა; ბასუტკავი—ბუბიაობის, ქაღუბის და ყმაწვილების ავათმეოფობისა; ბაბაევი ძარღუების სისუსტის და შინაგან ავათმეოფობისა.

სამშაბათს მინგვიინი—სირურგიული ავათმეოფობისა; ლისიციევი—შინაგან ავათმეოფობისა; კელდიში—სიფიღისტიკური და სირურგიული ავათმეოფობისა; ბასუტკავი—ბუბიაობის, ქაღუბის და ყმაწვილების ავათმეოფობისა; ბაბაევი და დანიელ-ბუტკავი—ძარღუების სისუსტის და შინაგან ავათმეოფობისა.

ოთხშაბათს ლისიციევი და მიჩმიანკვი შინაგან ავათმეოფობისა; კელდიში—სიფიღისტიკური და სირურგიული ავათმეოფობისა; ბასუტკავი—ბუბიაობის, ქაღუბის და ყმაწვილების ავათმეოფობისა; ბაბაევი—ძარღუების სისუსტის ავათმეოფობისა.

ხუთშაბათს ლისიციევი—შინაგან ავათმეოფობისა; კელდიში—სიფიღისტიკური და სირურგიული ავათმეოფობისა; ბასუტკავი—ბუბიაობის, ქაღუბის და ყმაწვილების ავათმეოფობისა; ბაბაევი—ძარღუების ავათმეოფობისა.

შაბათს მინგვიინი—სირურგიული ავათმეოფობისა; ლისიციევი, მიჩმიანკვი და დანიელ-ბუტკავი—შინაგან ავათმეოფობისა; კელდიში—სიფიღისტიკური და სირურგიული ავათმეოფობისა; ბასუტკავი—ბუბიაობის, ქაღუბის და ყმაწვილების ავათმეოფობისა; ბაბაევი—ძარღუების სისუსტის ავათმეოფობისა.

შაბათს ლისიციევი—შინაგან ავათმეოფობისა; კელდიში—სიფიღისტიკური და სირურგიული ავათმეოფობისა; ბასუტკავი—ბუბიაობის, ქაღუბის და ყმაწვილების ავათმეოფობისა; ბაბაევი—ძარღუების სისუსტის ავათმეოფობისა.

განსხადებანი

ინგლისის მაღაზიაში ახლად მიღებულია დიდ ძალი ჩაი პირველი მოკრეფისა 30% უკეთესი, ვიდრე სხვაგან. იქვე იქიღება: ზარუსისა 40 კაბ. დაწყებული; სტაქნები, ბაკლები 10 კაბ—დამ; პანოსები 5 კ.—დამ, მურაბა და ალბომები ნახევარ ფასად და სხვ. (100—99)

ღიბეჭდა და ისეიდება ბრ. ჩარკვიანის ქართული წიგნის მაღაზიაში

მრობა

ოსტ. ნ. ნიკოლაძის გამოცემული **წ. ჭიჭინაძისაგან** ფასი 15 კაბ.

10 სექტემბრიდამ ქ. მთიანში, იოსებ მურადოვის წიგნის მაღაზიაში გაიყიდება ქართული

ღელანი (პროპისი)

შედგენილი და გამოცემული **მ. დ. ბაბინიძისაგან**. ფასი 12 კაბ. (3—1)

ღიბეჭდა და ისეიდება ბრ. ჩარკვიანის ქართული წიგნის მაღაზიაში

ღელა და შვილი

რამდენიმე ლექსი

თ. ილია ჭავჭავაძისაგან **წ. ჭიჭინაძისაგან** გამოცემული ფასი 15 კაბ.

მაღაზია

საღიანის თევზეულისა

უცნალებს საზოგადოებას, რომ მან ახლად მიიღო საღიანში მარტში დაჭერილი თევზეული საგანგებოდ მომზადებული და ისეიდება წვრილად და პარტიითაც. აქვე ისეიდება ყოველ დღე მოსახრებული თევზეული. მაღაზია იმყოფება თამაშოვის ქარაზდის ქვეშ. (12—11)

ახალი ქართული

ქარაბაღინი

ისეიდება **ტფილისში**: შევერდოვის და გრეჭოროვის წიგნების მაღაზიაში; **ჭუთანში**: მურადოვის და ჭიჭინაძის წიგნების მაღაზიაში.

ფასი ჰლიანის ერთი მანათი.

ღირსეულს და ბანათლეულს

ოჯახში მიიღებენ ქალებს საქალებო სასწავლებლებში მოსამზადებლად. **პარობების მოტყობა** მიიღობა ბორში, ბატ. ღირეკტორ ქემენოვის ოჯახში. (10—2)

გორში

ხიდის ახლო ისეიდება საუკეთესო სახლის ალაგი. ფასზე ეკიძობს ტფილისში ზაქარია იოსების-ქ. მამაცოვის. (3—2)

ღიბეჭდა და ისეიდება ბრ. ჩარკვიანის ქართული წიგნის მაღაზიაში

სასოკარი

ბატონიშვილის ალექსანდრეს-ძის ირანელის გარდაცვალებასე. შეკრებილი და გამოცემული **წ. ჭიჭინაძისაგან** ფასი სუთი შაურა.

ქართულ მაღაზიაში ნათარგმნი

გორსოვანი

წიგნი მუარე. ი. სეიდება **ტფილისში**: შევერდოვთან, ჩარკვიანთან და ბრიკუროვის წიგნის მაღაზიაში (ბალის პირ-დ-პირ). **ჭუთანში**: შილაძის და ნიკოლაძის მაღაზიაში. **გორში**: მ. ტერესელიძესთან.

КИРПИЧНЫЙ ЗАВОДИКАМЪ
ручные кирпичные прессы,
которые в сравнении с другими видами фабричных прессы являются самыми выгодами и наиболее совершенными. Они работают в двух видах, чтобы изготовить 4000 кирпичей в час и в таком случае они потребляют в себя только три фунта масла, тогда как другие прессы требуют в себя пять фунтов масла. Кроме того, они имеют в себя механизм, который позволяет регулировать давление и тем самым получать кирпичи различной формы и размера. Присоединяется к любому виду двигателя.

Louis Jäger Maschinen-Fabrikant in Ehrenfeld-Köln a. Rhein (Германия).

ღიბეჭდა, გამოვიდა და ისეიდება

თფილისის წიგნის მაღაზიაში

ისქიღება

თფილისის წიგნის მაღაზიაში ახლად გამოსული რუსულს ენაზე წიგნი

Грузинскія крестьянскія грамоты, крѣпостные и судебные акты, грамоты и письма грузинскихъ и персидскихъ царственныхъ особъ. (Материалы для исторіи древней Грузии).

сост. Д. П. Пурцеладзе. მთიანში ისეიდება შილაძის მაღაზიაში. ფასი ერთად მანეთი

ბაშინა

საკვებზე ხორცგუგლებათა, რომელსა იყიდებან თფილისის ბაზრებში, ნებში და დარბრებთ 1 სექტემბერიდ 1 ოკტობრამდის.

ბამომცხვარი პური: ხორბლის ფქვილი

პირველის ხარისხის	— 1 გირ.	5
მეორის	— 1 გირ.	3
მესამის	— 1 გირ.	—

იმავე ფქვილი. თორნეში ბამომცხვარი

პირველის ხარისხის	— 1 გირ.	5
მეორის	— 1 გირ.	4

ჭვარის-მამის პური:

პირველ ხარის. ლავაში	1 გირ.	6
მეორის	— 1 გირ.	5
მესამის	— 1 გირ.	4

ძროხის ხორცი:

პირველის ხარისხის	— 1 გირ.	8
მეორის	— 1 გირ.	7
სუკი	— 1 გირ.	14
სხვის ხორცი	1 გირ.	9

ღორის ხორცი:

პირველი ხარისხის	— 1 გირ.	—
მეორის	— 1 გირ.	—

გამოვიდა ცალკე წიგნათ **დ რ ა მ ა**

სამშობლო!

ისქიღება **შავარდოვის სააგენტოში**. ფასი 60 კაბ. (20—20)

გიგლიოვრავიული განსხადება.

ბუნების ძარი, ანუ ყრმათათვის საკითხავი წიგნი უმცროსს კლასებში სასმარებელი, შედგენილია ი. გოგუბაშვილისაგან, დაიბეჭდა მეოთხე შეცვლილი გამოცემა და ისეიდება გრეჭოროვის წიგნის მაღაზიაში, ჭუჭინაძის სიღის ეურთან. ფასი თხუთმეტი შაური. სასწავლებლებს და კერძო ბიბლეს, რომელსაც იყიდან სხადს იფულსედ ერთად თხუთმეტს ეგზემპლარისა, ანუ მომეტეულსა, დაეთმობა ეგზემპლარის თითხმეტ შაურად; ვინც ოც-და-ათს ეგზემპლარს იყიდის, წიგნი მიეცემა ცაქეტ შაურად. უდისათვის უნდა დაემატოს სამი შაური.

პარტა სამართავლონი, მეორე შევერდული გამოცემა; ისეიდება იმავე მაღაზიაში. ფასი სამი ანაზი; ვინც ათს ეგზემპლარს იყიდის, ვარტა მიეცემა თერთმეტ შაურად, ოცი ეგზემპლარის შეიდეკლს—ათს შაურად.